Høringssvar vedr. Energiklynge Djursland

16-04-2025

Indsendt af: Frederik Nicolajsen

Til: Norddjurs Kommune

Indledning

Jeg skriver dette høringssvar som beboer på Kejsegården, der ligger i umiddelbar nærhed af det planlagte projekt *Energiklynge Djursland*. Som nabo og som mangeårig kritiker af kæmpevindmøller i nærområdet – en kamp jeg har dokumenteret og argumenteret for på www.kaempevindmoeller.dk – føler jeg mig forpligtet til at gøre indsigelse.

Min grundholdning er, at grøn omstilling er nødvendig og ønskelig – men den skal være intelligent og balanceret. Det er Energiklynge Djursland ikke.

Et massivt biogasanlæg uden balance med omgivelserne

Biogasanlægget, som planlægges opført, har en kapacitet på op til **800.000 ton biomasse om året.** Det medfører i omegnen af **80.000 lastbilture om året,** svarende til **252 daglige kørsler**, mange af dem med tung transport. Anlægget vil dermed medføre væsentlig trafikbelastning og støj på vejene omkring Homå og Lyngdal – et markant indgreb i lokalmiljøet.

Lugtgener fra anlæg af denne størrelse er ikke kun teoretiske. Erfaringer fra Hjørring Kommune viser, hvordan borgere reelt oplever alvorlige gener fra tilsvarende biogasanlæg – herunder vedvarende lugt, trafik og forringelse af nærområdets rekreative værdi (kilde: Nordjyske, 2024).

I Energiklynge Djurslands **egne OML-luftkvalitetsberegninger** fremgår det desuden, at beboelse i op til 500 meters afstand vil opleve **lugtniveauer mellem 5 og 10 LE/m³** (Ansøgning og projektbeskrivelse, s. 25), hvilket Miljøstyrelsen definerer som et **generende niveau** i det åbne land - en tydelig indikation af, at projektet ikke er foreneligt med nærliggende beboelse.

Kæmpevindmøller – lavfrekvent støj og helbredsmæssige risici

Projektet omfatter op til seks vindmøller med en totalhøjde på op til 185 meter. Disse vil være synlige på lang afstand og dominere det omkringliggende landskab. Erfaringer fra en lang række vindmølleprojekter viser, at store landbaserede møller ofte medfører vedvarende støj, skyggekast og blink, samt et markant visuelt indtryk, der kan opleves belastende og påvirke livskvaliteten for naboerne.

En særlig bekymring ved moderne, store vindmøller er den **lavfrekvente støj**, som ikke altid er hørbar i traditionel forstand, men som kan trænge ind i bygninger og skabe en vedvarende baggrundsbelastning.

Lavfrekvent støj – de dybe, brummende lyde under 200 Hz – er svær at dæmpe og har i mange tilfælde vist sig at være særlig generende, netop fordi den opfattes som fysisk ubehag snarere end lyd.

I et omfattende studie fra **Statens Institut for Folkesundhed** (2019) blev det undersøgt, om vindmøllestøj – herunder lavfrekvent støj – har en målbar effekt på helbredet. Undersøgelsen fandt ikke entydig sammenhæng mellem vindmøllestøj og brug af sundhedsydelser i det danske sundhedsvæsen, men forskerne understreger samtidig, at **der er en tydelig sammenhæng mellem støjeksponering og selvrapporterede gener som søvnforstyrrelser, stress og nedsat trivsel**, særligt i områder med lavfrekvent støj. De konkluderer bl.a.:

"De selvrapporterede gener ved vindmøllestøj er reelle og bør tages alvorligt, også selvom de ikke nødvendigvis udmønter sig i øget brug af sundhedsvæsenet."
(Kilde: Statens Institut for Folkesundhed, marts 2019 – "Undersøgelse om helbredseffekter af vindmøllestøj")

Solceller – en skånsom og balanceret løsning

Jeg vil gerne understrege, at jeg **ikke er modstander af vedvarende energi**. Tværtimod har vi på Kejsegården selv **projekteret og ansøgt om etablering af et solcelleanlæg**, som bevidst er designet til at blive visuelt integreret i landskabet gennem **tæt og lav beplantning** hele vejen rundt. Det viser, at man godt kan tænke klima og æstetik sammen.

Solenergi medfører typisk kun begrænset støj og ingen lugtgener, og anlæg kan etableres på en måde, der gør dem mindre indgribende i landskabet sammenlignet med biogasanlæg og store vindmøller. Det er denne teknologi, vi bør prioritere i landdistrikterne – og det er her, Norddjurs Kommune bør tage førertrøjen på med intelligente og lokalt tilpassede løsninger.

Et projekt med skæv borgerinddragelse og manglende retfærdighed

Projektet præsenteres som "lokalt forankret", men i praksis viser det sig, at **muligheden for borgerinddragelse og økonomisk deltagelse er skævt fordelt.**

Ifølge ansøgningsmaterialet tilbydes der op til 10 % medejerskab i både vindmølle- og solcelleprojekterne. Disse anlæg er samtidig omfattet af VE-lovens lovpligtige kompensationsordninger, herunder:

- Værditabsordning
- Salgsoptionsordning
- VE-bonusordning
- Grøn Pulje

(kilde: projektbeskrivelse, s. 7-8)

Derimod indgår **biogasanlægget ikke i nogen form for andelsordning**. Naboerne tilbydes **hverken økonomisk kompensation, andele eller medejerskab**, selvom netop biogasanlægget – ifølge projektet – er den mest pladskrævende og generende del med hensyn til lugt, støj og tung trafik. Biogasanlægget er desuden **ikke**

omfattet af VE-lovens kompensationsordninger, hvilket projektet selv anerkender. I stedet foreslås en "årlig udbetaling til lokale formål", men uden konkretisering af størrelse, varighed eller demokratisk fordeling.

I modsætning til solcelle- og vindmølleprojekterne, hvor der findes lovpligtige kompensationsordninger og mulighed for opkøb ved værditab, tilbydes der ved biogasanlægget alene en ikke præciseret årlig udbetaling til lokale formål – uden rettigheder for naboerne eller garanti for kompensation.

Dette **rejser alvorlige spørgsmål**, **hvis borgerinddragelse og økonomisk medejerskab skal være bærende principper**, bør det gælde hele projektet.

Konklusion

Som nærtboende og engageret i den grønne omstilling ser jeg mig nødsaget til at tage afstand fra Energiklynge Djursland i dets nuværende udformning. Jeg opfordrer derfor Norddjurs Kommune til at:

- At frasortere biogasanlæg og kæmpevindmøller fra projektområdet.
- At fremme solenergi som den primære VE-løsning, med fokus på visuel integration og hensyn til naboer.
- At sikre reel og gennemsigtig borgerinddragelse i den videre proces.
- At beskytte natur, landskab og menneskeliv i stedet for at prioritere teknologier, der skaber ubalance mellem byrder og gevinster.

Med venlig hilsen

Frederik Nicolajsen
Kejsegården